

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDUS NÁNDOR

Felölös szerkesztő: MARÓT SANDOR

LOVASSY ANDOR

Lovassy Andor meghalt és Erdély magyar arcáról újra lefutott az egyre halványuló mosoly egy bágyadt vonala. Szegényebbek lettünk ismét, keservesebben azok, mert annyi veszteség után azt veszítettük el késői unokák, amit már csak ünnepnapjainkon tudhattunk a magunkénak, a boldog mult visszatérő derűjét.

Az ő tolla varázsolta vissza, terítgette szét a mi hasábjainkon, mindenkinek, akiknek édes önfeledtséget jelent a megszépítő távolság, a napsugaras reminiscencia. Senki se ismerte nálánál jobban az eltűnt magyar uri életet, az anekdotás közizgazgatást és a vitatkozó kaszinót. Maga is részt vett benne, ott élt azok között, akik a nemes konzervativizmust mindig összetudták egyeztetni a haladó kor demokratikus követelményeivel. Ő legalább mindig ebbe a táborba tartozott. Szándékaiban nem vették soha előítéletek, nemes volt és egyszerű, bátor és jószándéku. Magyar úr, abból a garnitúrából, akinek nem ivóvize a bor, csak csöndes derítője és nem szenvedélye a kártya, csak passziója csupán.

Lovassy Andor, ki fiatalabb volt ma is, mint a fiatalok, túl látott a vidék pittoreszk életén. Tekintetében, mely nyílt volt és átfogó, mindvégig ott élt a fővárosi hírlapíró, Falk Zsigmond barátja és Mikszáth Kálmán szerkesztőségbeli kollégája. Nem urambátyámos öreg gavallér, de európai magyar, alispán, de gerinces, igaz úr, de lefele is egyformán barátkozó.

Sok évi hallgatás után, a változások idején úgy bukkant fel, mint a gyászban az emlékezés írja. Mindent tudott, ami volt, mindenkre emlékezett, mindenre slágfertigen készen állt egy odekvát története. Írásai nem a nosztalgia fekete bányáiból fakadtak, gyógyforrásként valami napos pázsit úde halmai alól üdíteni törtek elő. Nem átaljuk bevallani, hogy szerkesztőségünkben senkinek sem volt nagyobb olvasótábora, mint neki, hübb hallgatói és szeretőbb közönsége. Pótolhatatlanságának tudatában, fájdalomunkon kívül, felmérve immár hiányát is, kétszeresen érezzük elvesztését úgy mi, mint megbecsült olvasóinak ezrei.

Családja és hozzátartozói után első sorban a Nagyvárad szerkesztőségének mélységes gyásza Lovassy Andor halála. A mi kis és meghitt családunk fejének, doyenjének tartottuk őt, aki hetenként kétszer-háromszor látogatott el szerkesztőségünkbe és mindig került ki valami finom írás, pompás és színes visszaemlékezés, előkelő és igazságos kritika „Kutyánvelveiről”, mint ő a régi terminus technikusan szerint mondotta volt. Eppen úgy örültünk látogatásainak, bölcs és okos tanácsának, derűs visszaemlékezéseinek, mint cikkeinek, melyek mindig eseményt jelentettek a Nagyvárad olvasóközönsége részére. Elnéztük dalias alakját, finom metszésű fejét és lobogó szeméből törhetetlen rajongás, lelkesedés sugárzott. Lo-

vassy Andor, mint megyei tisztviselő kezdte közéleti pályafutását, volt főjegyző, alispán, több ízben képviselőjelölt, politikus, régi választások nagyszerű kortese, előkelő debatter és szónok. Végeredményében azonban mindig újságíró volt a szó legigazabb és legnemesebb értelmében és az is maradt mindaddig, amíg a halál orozva le nem gyűrte szívós energiáját és ki nem ütötte kezéből ragyogóan ékes tollát.

Lovassy Andor és a megyeháza

Tudással és tanulmányokkal gazdagon felférteztve lépett ki Lovassy Andor csa-

ládjának nemesi kuriájából. 1860-ban született Nagyszalontán, mint Lovassy Albert birtokos és Balogh Karolina fia. A váradai premontrei gimnáziumban és a váradai jogakadémián tanult. Az ifjúsági mozgalmak vezérévé predesztinálta őt előkelő származása, jó megjelenése és fényes tehetsége. Az akkori idők szelleméhez képest csak természetes, hogy az impozáns megjelenésű ifjú a közigazgatási pályára lépett. Biharvármegyében aljegyzőnek választották meg, de már a kezdet-kezdetén temperamentumban, gondolkodásban épp úgy, mint tetteiben kiritt abból a körből, amelyet az akkori meghatározás szerint bihari gárdának neveztek. Zsentr volt, de ez nem jelentett nála gögőt, hatalmi tultengést, főjegyző, majd alispán lett, de nagy képessége, alkotó ereje, gondolkodása nem a körvadászatokban, boros lakomákban merült ki, mintaszerű tisztviselő volt, meleg szívé, a nép igaz barátja. Egyénisége is kivált abban, hogy szabad gondolkodású, demokrata érzésű ember volt, a ki előtt nem léteztek faji és vallási különbségek, egyformán harcolt minden igaz emberért, minden igazságos ügyért.

Mint aljegyzőt, később mint Torda-Aranyosvármegye főjegyzőjét, majd annak alispánját szerette felsőbb hatósága, éppen úgy, mint vármegyéjének népe. Szígeruan igazságos volt, ítéleteiben és csele-

kedeteiben, de bölcs és megértő volt mindenki iránt, pedáns a hivatalában, igaz bárány a hivatalon kívül és ez volt egyben titka nagy népszerűségének.

Lovassy Andor és az újságírás

Már mint vármegyei tisztviselő foglalkozott a komoly irodalommal Lovassy Andor. Cikkeket, karcolatokat írt az ország különböző lapjaiban, versei, kisebb regényei jelentek meg. Igazi újságírói működése azonban a nagyváradai „Szabadság”-nál kezdődött, mely tudvalevőleg a szabadelvű pártnak volt hivatalos organuma és a Tiszáék lapja. Lovassy Andor, mint újságíró soha nem volt válogatós a munkával és ha kellett, a vezércikktől az utolsó napihírig mindent elvégzett az ő sajátos egyéni stílusában, minden sorából sugárzott gondolkodása, az erős kritika, sokszor maró zatira, mellyel politika és közélet eseményeit figyelte. Csodálatos energia, munkabírási és gazdag termékenység jellemezte, úgy is mint újságíró, úgy is mint országos nevű író és belletristát. Volt idő, hogy nap-nap után írta vezércikkeit és rögzítette le megfigyeléseit a „Szabadság”-ban, de mindig tellett ideje arra, hogy odahaza íróasztalánál egy-egy novellával, verssel, humoros karcolattal erősítse egyre fejlődő hírnevét. Univerzális tehetség volt Lovassy Andor, aki akárhányszor maga illusztrálta írásait, ötletes rajzok, karrikaturák kerültek ki ceruzája alól. Tehetségének fénye a maga teljes pompájában különösképpen akkor nyilvánult meg, amidőn, a kilencvenes években, a „Bagoly” című lapját megalapította. Ezt a satirikus hangú lapot úgyszólván egyedül írta és rajzolta. Politikai cikk, vers, novella mind az ő keze alól került ki és ma is — irányok és izlések változása után — abszolút frissnek, modernnek és maradandó értékűnek látjuk Lovassy Andor briliáns írásait. Két évig élt ez az újság és hírneve irodalmi munkássága révén országos jelentőségűvé emelkedett, olyannyira, hogy amikor Mikszáth Kálmán Budapesten az Országos Hírlapot alapította, elsősorban őt hívta magához és Lovassy Andor volt egyik főerőssége ennek a lapnak. De különben is irodalmi munkásságában Mikszáth Kálmánnak irányát követte anélkül, hogy a kiváló magyar író köpizálta volna. Lovassy Andor egyénisége sokkal frissebb, tartalmasabb volt és regényeiben, novelláiban ott izzik a tűz, a magyar nép, az alföldi paraszt lelkének és gondolkodásának ismerete.

Bájjal és derűvel, találó karaszterikummal rajzolta meg alakjait. Önálló kötetek: „Tintacseppek”, „Nevető betűk”, „A bihariak” ma is könnyen élvezhető munkák. A „Kis püspök” c. darabjával Debrecenben pályadijat nyert.

Amikor Mikszáth lapja megszűnt, Lovassy Andor, ha rövid időre is pihentette tollát és újból vármegyei szolgálatba szegődött. Torda-Aranyosvármegye főjegyzői székébe egyhanguan választották meg és népszerűsége oly nagy volt, hogy két év után vármegyéjének alispánja lett. Sokat beszélt a vármegyei élményeiről, tapasztalatairól, megfigyeléseiről és élő szavát is írásának érdekessége jellemezte: vonzó és lebilincselő volt mindig. Ő maga külön-

ben szinte eleven lexikont jelentett a szerkesztőségben, mert nem volt olyan politikai, közéleti esemény, nem volt a magyar nemesi családoknak, a közéletnek olyan jelentős alakja, akit Lovassy Andor ne ismert volna, akiről ne tudott volna találó megjegyzéseket fűzni. Ha élményeit és megjegyzéseit könyvbe vonta volna össze rendkívül maradandó értékű írás lett volna a magyar társadalom részére.

Szerkesztőségben igazi barát, meghitt kolléga volt mindenki részére, aki az ő nemes és aranyos szívéhez hozzáférköszött. Rendíthetetlen újságírói szolidaritását csak egyetlen esettel illusztráljuk. Beöthy Pálnak a magyar képviselőház egykori elnökének, valamint Bakacs Béla vármegyei főszolgabírójának évtizedekkel ezelőtt ismeretes afférja volt Ujlaky Antal hírlapíróval egy primadonna-ügyből kifolyólag. Innen keletkezett a szomorúan emlékeztető Orley-Kálmán párbaj, ahol Lovassy Andor, mint párbaj-segéd vitt szerepet. Tudjuk jól, hogy dr. Kálmán József, aki a nagyváradi journalisztikának volt legkiválóbb publicistája, holtan maradt a párbaj színhelyén. Az újságírók akkor a toll szabadkritikáját követelték és a gyászos esemény hatása alatt alig volt ember, aki ezt a párbajt el ne ítélte volna. Lovassy Andorban is, mint mindenkor felülkerekedett az újságíró, a kolléga, az ember és noha ebben az emlékeztető párbajban segédi tisztet vitt, ebben az ügyben is teljes szívvel állott a nagyváradi újságírók mellé, mert úgy érezte, hogy ő ehhez a társadalomhoz tartozik, ott van a helye az újságírók között.

Az utolsó négy esztendő

Nyugalomba vonulása után Kolozsvárra költözött Lovassy Andor, majd a forradalom kitörése után vejének Szabadhegyi Ernőnek kisszántói kastélyában talált igaz és szerető otthon, nyugalmas karosszéket és csendes íróasztalt, ahol Lovassy Andornak újabb írásai születtek és az elmúlt négy esztendő egyben az ő írói renaissancát jelentette. Egész munkásságával a Nagyvárad szerkesztőségébe kapcsolódott és hetenként megjelenő vezércikkei, a város és vármegye letűnt alakjairól írott jellegzetes írásai eseményszámba mentek. A négy esztendő alatt két eredeti regénye jelent meg a Nagyvárad hasábjain olyan sikert váltva ki, hogy méltán tartottuk őt a lap büszkeségének. Tervbe vettük, hogy Lovassy Andor régi írásait, pályakoszorúzott műveit sajtó alá hozzuk és csak hirtelen bekövetkezett halála akadályozta bennünket abban, hogy eme tervünkben az ő útmutatását, segédkezését — sajnos, — nem vehetjük igénybe.

Hirtelen halál

Lovassy Andor az utóbbi fél évben kezdett betegeskedni. Szívbját támadta meg. De dacolni akart a bajjal: éjjelenként árt, százával szívta a cigarettát, nem pihent soha. Látogatásai idején a redakcióban — ahol oly szívesen ült, polgárizált és beszélt el reminiscenciáit órák hosszáig — egyre megritkultak. A tavasszal egyszer-kétszer bejárt az orvosokhoz, egyébként azonban állandóan Kisszántón lakott, vejének Szabadhegyi Ernőnek kastélyában, ahol rajongó szeretettel és becézéssel vették körül.

Tegnap reggel hat órakor kelt fel — mint rendesen — veje az udvarról köszöntötte s kérdésére Lovassy pár szóban panaszkodott, hogy az éjszakát rosszul töltötte. Később bevitték neki a reggelit, a mit elfogyasztott. Felesége reggel 8 óra körül bement a szobájába és Lovassy Andor a földön fekve holtan találta. A szívbeteg öreg urat kétségkívül hirtelen rosszullett fogta el és pár perc alatt kiszívta. Felesége, gyermekei hiába próbálták költögetni: Lovassy Andor halott volt.

A gyászbaborult család azonnal intézkedett Nagyváradon a temetés iránt. Lovassy Andor a református egyház kötelező kápolnába tartozott és Sulyok István püspök

fogja eltemetni. A végtisztesség csütörtökön d. e. fél 12 órakor lesz a váradoszói temetőből.

Lovassy Andort özvegye, Ertsey Sarolta, gyermekei: Viola férj. Szabadhegyi Ernőné, dr. Lovassy László orvos. Lovassy Andor szigorló orvos, veje, Szabadhegyi Ernő földbirtokos és igen kiterjedt rokonság gyászolja.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. lovasi Lovassy Andorné szül. téglási és nagyertseyi Ertsey Sarolta ugya maga, mint gyermekei: Viola férjezett csallóközmezyercsi Szabadhegyi Ernőné, László, és Andor, veje: Szabadhegyi Ernő, testvérei: körösnadányi Nadányi Jenőné szül. Lovassy Jolán, zilahi Sebes Lajosné szül. Lovassy Margit, sógora: Ertsey Zsigmond, unokája: Szabadhegyi Szabolcs s az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejthetetlen jó férje.

Lovassy Andor karrierje

Lovassy Andor egyik régi barátja a következőket beszéli a Nagyvárad munkatársának:

Lovassy Andor apja, Lovassy Albert földbirtokos volt Nagyszalontán. Unokaöccse volt a szabadsághős Lovassy Lászlónak, a kufsteini rabnak, aki a szalontai temetőben van eltemetve. Édesanyja, Balogh Karolina szintén szalontai tekintélyes földbirtokos leánya. Lovassy Andor 1860. február 6-án Nagyszalontán született. A régi szalontai birtok azonban még kisgyerek korában idegen kezre került. Apja ugyanis kezességét vállalt Lázár Mihály váradai híres fiskálisért és ez a kezesség elvitte az ősi birtokot. Robogányban postamester lett s így Lovassy Andor Robogányban töltötte kisgyerekkorát, a kosgyáni Dobsa Lajos földbirtokos és író házában, amelyet az állam bérelt a posta számára. Már kiskorában verselgetett, egy szatirikus költeményére jól emlékeznek. A „Robogányi sötét erdőben” volt a címe. Középiskoláit s a jogot itt nyerte Nagyváradon. Bíró Mecena István 48-as honvédezredesnél volt szállásban egész a maturáig. Jogászkorában költözött garconlakásba.

Az újságoknak már gyermekkorában dolgozott s mint első éves jogász, a Szabadságnak rendes munkatársa lett. Nagy, tüzzsenvedély nyilvánult meg írsaiban és diáktársai között a szabad eszméknek előharcosa volt. A márciusi ünnepélyeken, Rulikovszky sirjánál ő volt az ifjúság szónoka éveken át s általában mindent, ahol az ifjúság részt vett. Hegyessy Márton, Rácz Mihály megyei főjegyző s ezekhez hasonló 48-as vezetőférfiak mellett dolgozott az ifjúság. Körülbelül ezelőtt 20 évvel Beöthy Pállal, a későbbi házelnökkel szemben pályázott a megyei főjegyzői állásra. A hivatalos jelölttel szemben való fellépését rossz néven vették tőle a megye akkori urai. Lovassy erős harcban megverte Beöthy Pált és elfoglalta a főjegyzői széket. Ezzel ugyyszólván meg volt pecsételve politikai karrierje, amely ha a megyei oligarchákkal nem kuruckodik, az ország legelsői közé röpitette volna fel. Helyzete tarthatatlan lett a megyénél, úgyannya, hogy nyugdíjba kellett mennie és Mikszáth Kálmán meghívására Pestre költözött fel. Mikszáthtal egy hírlapi vállalatba kezdtek, amely azonban nem sikerült. Abban az időben járt egy ízben Budapestre Betegh Miklós torda-aranyosmegyei főispán, aki rávette, menjen el Tordára főjegyzőnek, garantálja neki rövidesen az alispáni széket. Tényleg néhány év múlva alispánná választották Tordán s ott volt 1912-ig, amikor egyenes szókimondó természete összeütközésbe hozta gróf Bethlen Bálint főispánnal és Lovassy, aki túrni sohasem tanult meg, nyugdíjba ment. Tordán született Andor fia, aki most szigorló orvos, László fia orvos Komádiban. Tevékeny részt vett Tordán a megye és város társadalmi életében, meg-

illetve a legjobb apa, nagypapa, após és testvér

lovasi LOVASSY ANDOR

Torda-Aranyos vármegye nyug. alispánja, a kolozsvári református egyház volt főjegyzője, a nagyváradi református egyház tanácsbírája, az Erdélyi Irodalmi Társaság és a nagyváradi Szigligeti Irodalmi Társaság választmányi tagja, stb. stb.

hosszas szenvedés után, életének 65-ik, boldog házasságának 38-ik évében, folyó hó 27-én kedden, reggeli 8 órakor Kisszántón váratlanul elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 29-én délelőtt fél 12 órakor fogjuk a református egyház szertartása szerint Nagyváradon az olasziai temető Halál-kápolnájából örök nyugalomra helyezni.

Kisszántó, 1924. május hó 27-én.
Aldás és béke hamvaira!

nerő egyéniséggel egészen magának aditva, valósággal vezette a közéletet.

Három testvére van: Nadányi Jenőné, Lovassy Jolán, volt nagyszalontai földbirtokos neje, Lovassy Margit, dr. Sebes Lajosné ny. járásorvos neje, mindketten Nagyváradon laknak. Legkisebbik testvére, István, pénzügyigazgatói sági tisztviselő volt, fiatalon meghalt a háború előtt.

Legbensőbb gyermekkori barátság és igaz szeretet fűzte Fráter Kálmán ny. megyei árvaszéki elnökhöz, akinek vendége volt mindig, ha Váradra jött, leveleit is hozzá címezte.

Rendkívül mélyen érző emberekért, közügyekért lángoló férfi volt egész életében, aki utolsó fillérig áldozni tudott. Lelke nemességét Lovassy Lászlótól és édesapjától örökölte, aki jószívűségének lett vagyoniáldozata. Lovassy Andor sem futott soha a pénz után, a vagyonszerzés sohasem érdekelte, csak a művészet, tudomány, társadalmi élet s a költők, írók, újságírók világa és mindháromnak ő egyik leghatékonyabb tagja volt.

Dorian-filmszínház

Ma, szerdán látható

A meztelen igazság

Társadalmi dráma 6 felvonásban.

A főszerepben:

P. Menichelli.

Csodás természetű felvételek.

Előadások 6 és 9 órakor kezdődnek.

A terem mindig hűvös!!

Szőrme, ruha, szőnyeg megóvó

Strada Ciorogariu (volt Uri-utca) 4. sz. alatt
Leichner József szűcs mester. Tűz, betörés ellen biztosítva teljes értékben. Saját érdekében mindenki irassa a jegyre a beadott tárgyak értékét.

Parfümök az összes létező illatokban, dekántként kimérve **kaphatók**
Farkas István Apolló drogériájában

Akik adóinkat kivetik

A templom után a pénzügyigazgatóság a leglátogatottabb épület, s míg amott imádkoznak, itt kibösszankodják magukat az emberek. Odajár a kereskedő és iparos a forgalmi adóval, a mulatóhely, a kávéház, a mozi a látványossági adóval, az adó-vevő a szerződési illetékel, az ügyvéd a taksákkal s mindenki az adójával, amelyről meg van írva, hogy hét-hét-hétféle.

Most javában tart az adókivetés a pénzügyigazgatóság épületében, amelyről csak most tudta meg a közönség a bér-emelésből, hogy nem az államé, hanem a mizerié. Ez az az épület, ahol a legtöbbet fáztak a tavasszal a tisztviselők s dideregtek, mint az adózók az adókivető-bizottság előtt. Itt pontosan kezdődik a munka, reggel 8-kor és délután 4-kor már lezárják a jelentkezéseket, mindenkinek ott kell lenni a szobájában s dolgozni.

Ott van maga a pénzügyi adminisztrátor, Coroiu Sándor, elevenen, vidáman. Ha hangos is néha-napjában, az csak annak a jele, hogy nem tűri a rendtelenséget. Ő az előadója az adófelelteszési bizottságoknak s nem elve, hogy mindenáron emelni az adót.

— Vannak esetek, mondotta, amikor a kivetett adó tényleg meghaladja az adózó teljesítőképességét, itt aztán le kell szállítani az adóalapot, viszont megeskik, hogy az emelés isdokol. Én nem vadászom az adóemelési alkalmakat s ha kell, le is szállítjuk az adót.

Coroiu Sándor utóda az erős pénzügyigazgatóknak, akik közül csak egy volt nagyon népszerű: Pful Ágoston helyettes főnöke, Papp Miklós pénzügyigazgató ellenben nagy diplomata volt, a legfőbb adóemelést is elfogadhatóvá tudta tenni. Utána Németh István jött, szintén kellemes ember s Maros Gáborról nem kell megírni, hogy méltányossága s előzékenysége a közsereget szerezte meg neki. Coroiu Sándor vezette be az új adótörvényeket a törvény szellemében, rendezte a régi adókivetéseket, vigyázott arra, hogy feltűnő igazságtalanságok ne tegyék tűrhetetlenné az adózást. Most már a rendes kerékvágás felé tart az adókivetés szekere s ha maradt magyar tisztviselő a pénzügynél, az annak köszönhető, hogy Coroiu nem nézte, ki milyen nemzetiségű, hanem csak arra nézett, dolgozik-e, vagy sem. Mindenki tudja róla, hogy zenei műveltsége kiváló s minden zenei eseménynél megjelent.

Az adókivetésnél az ő szellemében működik Stoiculescu Victor, aki a de-

mokratikus egyenlő és arányos megadóztatás elvét követi. Az orvosok, ügyvédek, mérnökök, szabadfoglalkozásúak adóját ő állapítja meg s a nagy ijedelem alpnélküli volt, mert a régi adó maradt, olykor még a régi alapot is leszállította a bizottság. Pedáns, rendtartó, de igazságos ember, tudja, hogy nem minden látszatnak kell hitelt adni s tudja azt is, hogy a kereskedelem, ipar válságban van s a szabadfoglalkozásúak élete csupán küzdelem. Megértő ember s vitázni vele élvezet.

Iliescu György inspektor a legfontosabb ügyeket intézi, ő csinálja az adókiv-

vetési javaslatokat, tehát a jövedelmek felé néz. Csupa jó kedély.

Rátz Ferenc főtanácsos a személyi ügyek referense, most a nyugdíjasok ügyeit intézi. Kiváló képességei hozták be a központba, ahol segítségére volt minden tiszt-

viselőnek az elhelyezkedés nehéz napjaiban. Jó kolléga és a pénzügyi kérdésekben tájékozott ember, bizalmát bírja az adminisztrátornak és a közönségnek. A felelteszési-bizottság kincstári védője.

Szabó Ákos h. pénzügyigazgató mindenki ismeri, nála vannak a legfonto-

sabb adókivetések előkészítései. Régi kiváló tisztviselő, szívesen áll a közönség rendelkezésére.

Megnyílt Saguna (Kapucinus)-u. 9. sz. az udvarban
KEPES ERZSI és EMMER ILUS
női divat kalap-szalonna.

Tavaszi és nyári női kalapudonságok nagy választékban a legolcsóbban. :: Alakításokat 50 leltől kezdve vállalunk.

A keresztény-párt deferál Bethlennek

Budapestről jelentik: A keresztény gazdasági párt tegnap esti értekezlete kritikusnak ígérkezett. Az értekezleten kellett eldölnie a miniszterelnök hódmezővásárhelyi beszéde s főleg az egyesésgspárt mult heti értekezletén tett kijelentései után, hogy mire határozzák magukat Wolffék, kiknek eddigi fővárosi politikai irányával a miniszterelnök nyíltan szembehe-lyezkedett. Ugy látszott, hogy Wolffék a pártból kiválnak, szembehe-lyezkednek a miniszterelnökkel. Az értekezleten ez nem következett be, a kilépés elmaradt, valószínű, hogy nem is kerül rá sor. A pártértekezleten Wolffék meglepően higgadt magatartásából és a párthatározatból az következett, hogy könnyen teljesíthető feltételekkel hajlandó a városi politikában a Bethlen által körvonalazott irányt magukévá tenni.

A nádasba elásoit trafik

Ez év januárban ismeretlen tettesek feltörték özv. Atlasz Józsefné Ritoók Zsigmond-utcai tőzsdéjét. Tizennyolcezer lei értékű dohányt, cigarettát és bélyeget vittek magukkal s ezeken kívül három bodon zsirt is, amit Atlaszné a tőzsdében tartogatott.

A betörők a hátsó ajtókon lopóztak be, ez volt a nyomozás egyetlen támaszpontja, mely végül is eredménytelen maradt. A tettesek nem kerültek elő, míg egy véletlen érdekes felfedezéshez juttatta Schmiéd detektívét. Schmiéd szenvedélyes vadász lévén, február 2-án, amikor a még emlékezetes hidegek jártak, vadkicsára ment a régi temető körüli nádasokhoz. Bent a befagyott lápvizen beszélgetést hallott, ami szokatlanul tetszett s a hangok irányába indult. A színhelyen egy férfit és egy asszonyt látott, akik egy tele zsákokat igyekeztek betemetni. A zsákokban dohány és bélyegek voltak s bennük később a kirabolt trafikosné a magáéra ismert.

A dohányrejtő házaspár, Tóth András cipész és felesége úgy vallottak, hogy a tele zsákokat találták és azért akarták eldugni. A Maneastanács ma tárgyalta bűnügyüket s a vád Tóth Andrást betöréssel lopással vádolta. Tóth tagadta a terhére rótt bűncselekményt. A vád a náluk talált zsáknál egyéb bizonyítékok nem tudott produkálni. Dr. Balázs Jenő ügyvéd mondott ezután hatásos védőbeszédet. A törvényszék Tóth Andrást felmentette a lopás vádjától és csupán jogtalan elcsatolásban mondotta ki bűnösnek. Ezért 5000 lei pénzbírságra ítélte.

Atlantic nyári mozi

9 órakor.

Apolló mozgósínház

6 és 9 órakor.

Ma, szerdán utoljára

Claude Farrere hires regénye

Acsata

(La Bataille)

japán életkép 8 felvonás

Főszerepben Sessuk Hayakawa

japán filmművész.

Atlantic film. Rendes helyárak

A kormány válságba került az ország gazdasági helyzete miatt

Két éves uralma óta a Bratianu-kormány talán soha nem volt olyan válságos helyzetben, mint most. A külföldi kölcsön megkötésének nehézségei, a lei gyors esése, az általános drágaság növekedése egyre jobban megérlelik a meggyőződést, hogy új kormány váltsa fel a mostani kabinetet.

Az ellenzéki lapok mindennap újabb és újabb momentumot sorolnak fel annak a bizonyítására, hogy a kormány helyzete megíngott. A Lupta úgy tudja, hogy Bratianu már fel is ajánlotta lemondását a napokban a királynak. Ugyancsak a Lupta írja, hogy a liberális párt egyezse kívánni készül a pártból s a disszidensek élén Banu és Sassu volt miniszterek állnának.

Ezzel párhuzamosan jelentik, hogy a parasztpárt és a nemzeti párt fuziója befejezett ténynek tekinthető. Erről a Dimineata a következő kommunikét közli: „Erdélyi politikai körökből értesülünk, hogy pénteken a román nemzeti párt és a parasztpárt teljes megegyezésre jutott a fuzióra nézve. A fuzió elintéztett kérdés. Valószínű, hogy csütörtökön Maniu ezt az eseményt bejelenti már a parlamentnek. Erdélyben a fuzió híre általános lelkesedést keltett s az egyesülés óta a legnagyobb politikai eseménynek tekintik. A párt neve nemzeti parasztpárt volna és elnöke Maniu Gyula.”

Bukaresti politikai körök úgy tudják, hogy a fuzió Lupu hazatérte után válik teljessé.

Kétségtelen, hogy a fuzió a kormányválságot teljesen aktuálissá teszi és az új párt reflektálni fog a hatalom átvételére. Ezt kontrakarririzza az Averescu-párt igyekezete, mert a néppárt a juniusi bukaresti nagygyűlése kapcsán szintén kívánni fogja, hogy kormányra jusson.

A néppárt junius harmadiki országos népgyűlésevel kapcsolatban különböző kérdésekről nyilatkozott Averescu az Adeveruban. Kijelentette, hogy pártja óriási tömegeket fog felvonultatni ez alkalommal Bukarestbe s meg akarja bukztatni a kormányt, mely a pénzügyi életet tönkretette. A liberális kormány költségvetéséről kijelenti, hogy az rosszhiszemű, mert az ország külföldi tartozásának törlesztése kimaradt belőle. Nagy kölcsön felvételét tartja a tábornok elengedhetetlen szükségnek, amely a termelést egyszerűen felfoldítené, ezzel az állam jövedelmeit felfokozná s így az adósságok fokozatos törlesztését lehetővé tenné, ami nélkül az ország presztízse nem állítható helyre. Végül kijelentette a tábornok, hogy a liberális kormány nem kaphat kölcsönt külföldön, viszont nem hiszi, hogy valamely más kormány ezt a kölcsönt meg ne kaphatná.

Ezekkel a kijelentésekkel szemben liberális oldalról azt hangoztatják, hogy a kormány máris biztosította a kölcsönt. Az uralkodó formális ígéretet kapott volna Londonban s ezzel a liberális kormány további uralmon maradásának elhárult volna a legfőbb akadály.

Érdekes felemlíteni azt a hírt is, amelyet a Lupta közöl. Azt állítja, hogy Sassu exminiszter felkereste volna Constantin Steret s arra akarta rábírni, hogy a liberális párt balszárnyával alakítsanak egy nagy radikális kormányképes pártot. A parasztpárton úgy fogják fel ezt a kísérle-

tet, hogy Bratianu miniszterelnök ezzel akarja meggyúsítani a nemzetipárt és parasztpárt fuzióját.

A kamara tegnapi ülésén Mirto a C. F. R. siralmas helyzetét teszi szóvá. Connerth kéri a kormányt a mezőgazdasági érdekek gondosabb védelmére és arra, hogy engedje meg a mezőgazdasági termékek belföldi áránál, hogy azok elérjék a világparitást, mert a mai körülmények között az ország egész gazdasági helyzete veszélyeztetve van. Egyben kéri az állatkvitel szabaddá tételét. Chirvai kéri a kormányt, hogy tegyen intézkedéseket az erdélyi helységek és intézmények romanizálására. Kifogásolja, hogy az ipar-testületek magyar nyelven igazgatják magukat.

Ennek bejelenti, hogy a napirenden a hadsereg reorganizációjáról szóló törvényjavaslat vitája szerepel.

Jorga Tomu liberális képviselő kéri a vita elhalasztását, mert nem készült beszédére, nem számítva arra, hogy a javaslat még ma a Ház elé kerül.

Orleanu elnök nem járul hozzá a vita elhalasztásához.

Jorga kijelenti, hogy e törvénynek vitáját, mely a hadsereg szervezetét alapjaiban változtatja meg, nem lehet a hadügyminiszter távollétében lefolytatni. Ez így csak egyszerű játék lenne, már pedig ő színházadit nem játszik. Beszéde végeztével az ellenzék tagjaitól követve elhagyja az üléstermet. — A kamara ezután általánosságban megszavazza a javaslatot.

Megszakadtak a gazdasági tárgyalások Berlin és Moszkva között

Berlinből jelentik: Németország és a szovjet közti gazdasági tárgyalások Moszkvában megszakadtak. A német bizottság hazautazott. A szovjet vonakodik mindaddig tárgyalásokba bocsátkozni, míg nem rendeződik a kereskedelmi bizottság ügyében a két ország közt levő viszály.

Berlinből jelentik: A német fajvédők parlamenti csoportja határozati javaslatot fogadott el, melyet a parlament elé terjesztenek. A pontok a következők:

1. Egy új birodalmi elnökválasztás.
2. A köztársaság védelméről szóló törvény hatálytalansítása.
3. Az 1918-iki forradalom bűnöseinek vád alá helyezése.
4. Az 1918 óta bevándorolt zsidók részleges vagyonelkobozása.

* Mosdáshoz, fürdéshez minden jóízű ember Brázy kölni vizet használ, mert pompás, decens illata folytán rendkívül népszerű, éppen ezért mindenütt kapható.

Fényképész segédet

elsőrangú retusőrt azonnali belépésre keres

WEISZ és MIKLÓS

Bulevard Regele Ferdinand (Rákóczi)-ut 13. szám.

Bécsben járt egy nagyvárad keréskedő

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Üzleti ügyeim a napokban Bécsbe szölettek. Öt héttel ezelőtt jártam az osztrák fővárosban egy kereskedői összeköttetés megteremtése érdekében s most azért mentem el újból, hogy ezt az összeköttetést perfectualjam.

Olyan szomorú meglepetésben volt részem, hogy az esetemet okulál közlöm önökkel is.

Arról volt szó, hogy több tekintélyes bécsi cégből üzletembe bizonyos árukat bizományi lerakatba kapok. Aki a mai pénzügyi viszonyokat ismeri, az méltányolni fogja, hogy milyen fontos egy kereskedőnek, hogy a boltjában levő árut nem kell kifizetnie, hanem csak akkor, ha már el is adta. Csaknem teljesen megállapodtam a cégekkel a bizományi feltételekre, most tulajdonképpen csak azért utaztam ismét Bécsbe, hogy a küldendő portékákat kiválogassam.

Azonban kiderült, hogy öt hét alatt a hangulat a romániai és specialisan a nagyvárad keréskedelemmel szemben annyira megromlott, hogy a bizományi üzletet megkötni nem tudtam.

A kereskedőházak azzal fogadnak, hogy nagyon sajnálják, de Románia gazdasági hírneve az utóbbi időben erősen megrosszabbodott. Az olasz—román gazdasági tárgyalások meggyúsulása kinos impressziót keltett. A lei esése ismét felébresztette a kételyeket, hogy román valutában nem dolgozhatnak. Az antiszemita tüntetésekről fantasztikus hírek kerültek a bécsi sajtóba. Saját szememmel olvastam egyik lapban például, hogy Lugoson egész sereg zsidó fiatalembert azért, mert önvédelmi cionista gárdát akartak szervezni, letartóztattak és Jassiba szállítottak. Erről mi itthon nem hallottunk semmit s valószínűleg a belgrádi sajtón át jutnak ilyen rémhírek a bécsi lapokba.

Mindezek a tényezők alaposan rontották a romániai keréskedelem hitelét. De különös maőrünk nekünk, nagyváradinak az a hír, ami a Neue Freie Presseben megjelent, hogy Nagyváradon gazdasági pánik uralkodik és tömegesen fordulnak elő fizetéseképtelenségek. Ez a hír hihetetlenül ártott a nagyvárad keréskedőknek. Legfőként erre hivatkoztak a bécsi cégek, amikor megtagadták tőlem a bizományi lerakatot. Azt mondták, hogy a Presse olyan komoly lap, hogy alaptalanul ilyen súlyos jelentőségű hírt nem közöl. Olyan városba pedig, ahol ilyen leromlottak a hitelviszonyok, csakis mindenféle bankgarancia mellett adnak lerakatot. Erről ezelőtt öt héttel még nem volt szó.

Nagy elkeseredéssel vettem tudomásul, hogy üzleti terveim így összeomlottak és azon elmélkedtem, vajjon a nagyvárad keréskedőkörök mérlegelték-e kellőképpen, hogy a „Neue Freie Presse” meghurcoló híradása mit jelent. Elment-e annak idején csakugyan a Kereskedelmi Kamarától és a Csarnok vezetőségétől a cáfoló távirat a Neue Freie Pressehez. Cáfoló távirat? Egész deputációnak érdemes lett volna elutaznia Bécsbe, hogy felkeresse nemcsak a Pressét, hanem a többi tekintélyes osztrák lapok szerkesztőségét is és keresztülvígye, hogy cáfolják meg a gazdasági pánikról és a tömeges fizetéseképtelenségről szóló hírt, mert ha ez a rosszvélemény fennmarad, akkor ez a nagyvárad keréskedőknek, akik a bécsi piac bizalmára rá vannak szorulva, millió és millió károkat jelent.

* Zeneiskoláknak vizsga-előadásaihoz kiválasztásra bármilyen zeneműveket küld a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztálya.

„CHICH”
áruház

Bulewardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ul) 7. sz.

Óriási választék

harisnya árukban!!!

Jegyzetek a Magyar Párt üléséről

A Magyar Párt intéző-bizottságának kolozsvári gyűléséről írott tudósításunknak első része, amelyet telefonon adott leunkatársunk, s amelyben Sándor József képviselő tiltakozásáról van szó, telezavar miatt tévesen jelent meg lapunkon.

Nevezetesen Sándor József nem tiltakozott egyetlen szóval sem az ellen, hogy Párt ne kezdjen tárgyalásokat a kormányval, hanem a tárgyalásokra kiküldött bizottság összeállítását óhajtotta éppen a pártvezetőség tagjai közül összeállítani, de öltetlenül úgy, hogy azok sorában ő is részt vegyen. Ezt az indítványt azonban

való tekintettel megérti, hogy bizalmasan óhajtanak tárgyalni s elengedte a rendőri asszisztenciát.

A gyűlésterem előtt és az előszobában újságírók vártak izgatottan a kiszivárgó híreket s az utcán, kávéházakban az eshetőségekről folyt a szó. A gyűlés tagjai megpróbálták tőlük telhetően megtartani a köteles diszkrétciót, de azért a fontosabb kérdésekre mégis csak sikerült némi felvilágosítást kapni.

A kolozsvári magyar közélet azonban érthető aggodalmaskodással tekintett a gyűlés kimenetelére. Félős volt, mint ahogy mindig félős lehet, ahol a magyar

más erdélyi városban tartsa a párt közgyűléseit. Nagyszerűen is érvényesült ez a multban a barátságos kongresszusok alkalmával, amikor kellemes városismertető kirándulásnak volt tekinthető. De most — igaz van Bernády Györgynek — gondolni kell a magyarság anyagi erejére is. Gondolni kell a vasuti költségre, amely súlyos terhet jelent a magyar társadalom háztartásában. Brassó nem központ. Nem központja a székelységnek sem. Az aranyos szék, a határszél és minden részlete Erdélynek olyan távol esik Brassótól, hogy az alkalmatosság szempontjából össze sem hasonlítható Kolozsvárral, amely minden irányból a legkönnyebben megközelíthető. A Székelyföldet a körvárat semmivel sem viszi hamarabb Brassóba, mint Kolozsvárra.

És a cél mégis csak az, hogy a magyarság minél nagyobb számban, minél több irányból, az ország minden részéről megjelenjen a közgyűlésen. Már pedig az időpocsékló hosszú utazás, a rengeteg utiköltség igen sokat akarata ellenére vissza fog tartani. Második alkalmas város volna Marosvásárhely. A pártvezetőségnek föltétlenül kell eitenie Brassót és választania kell Kolozsvár vagy Marosvásárhely között.

Dr Bolchis Viktor a semmitőszék elé viszi elbocsátását

A „Nagyvárad“ közölte a hivatalos lapban megjelent minisztertanácsi jegyzőkönyvet, amellyel állásától elmozdította dr Bolchis Viktort. A hirdetés a nagyváradai társadalomban mély hatást keltett, mert jól emlékeztek arra, hogy dr Bolchis az impérium első éveiben az újjászervezett postaigazgatóság vezetésében nem nézett a tisztviselők nemzetiségére vagy vallására és senkit se bántott, ha kötelességét jól végezte s hogy a román királyi postának az első időben megmaradtak régi tisztviselői, csak az ő bánásmódjának volt köszönhető.

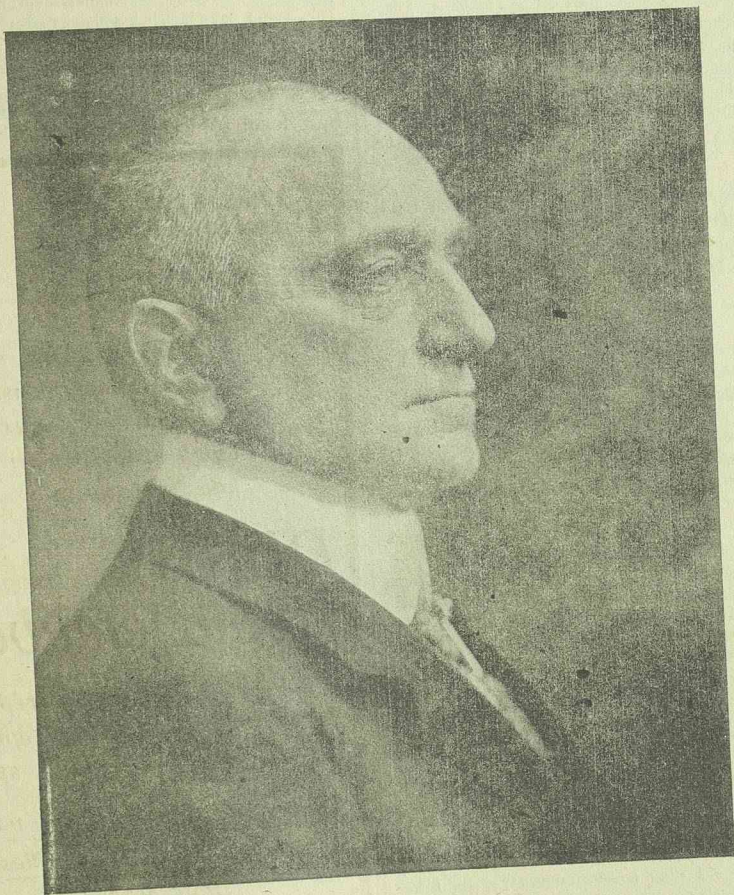
A minisztertanácsi indokolás egyes részei azonban szükségessé tették, hogy dr Bolchis Viktorhoz forduljunk s megkérdezzük tőle, hogy mi a válasza a miniszteri indoklásra. A következőket mondotta:

— Ami a likvidálás szándékos lassítása tekintetében felhozott vádat illeti, nyugodtan állíthatom, hogy én voltam az első és egyetlen, aki a nagyváradai postaigazgatóság követeléseit likvidáltam a külfölddel szemben, előbb, mint Kolozsvár, vagy Temesvár, vagy Kisenev, vagy Csernovitz. Akkori tisztviselőim megfeszített erővel dolgoztak azon, hogy a likvidálást mielőbb végrehajtuk s ez vezetéssel sikerült is.

Ami áthelyezésem körülményeit illeti, én elfoglaltam állásomat Bukarestben, de idegeségem pihenést követelt. Orvosi bizonyítványt csatoltam a kérvényemhez, amelyben szabadságot kértem s mikor visszajöttem Nagyváradra, dr Comsia János tiszt főorvosnál jelentkeztem s tőle is orvosi bizonyítványt kértem, amelyet beterveztettem.

— Elbocsátásomat, amely 26 évi szolgálatom után ért, a legfőbb semmitőszék elé vittem, ugyancsak áthelyezésemért is. Ez fog dönteni ügyemben. Azzal szemben, hogy magántermészetű és privát érdekű munkásságban merült ki tevékenységem, csak arra hivatkozom, hogy összesen 3 vállalatban voltam érdekelve anyagilag s ezekben is csak szabad időmben vettem részt. A többi tisztviselőkhöz mérten érdekeltségem tulságosnak nem mondható.

**VELMA
SUCHARD**
CSOKOLÁDEKÜLÖNLEGESSÉG.

Dr Bernády György, kamarai képviselő, az ötös tárgyaló bizottság elnöke.

anélkül, hogy az elnök tárgyalásra feltette volna, már elnyomta dr Bernády György javaslata, amely tudvalevően keresztül ment minden ellenzés nélkül. Illetve egyetlen ellenzés hangzott el, a Sándor Józsefé, aki nem nyugodott bele a határozatba, hanem nyugodtan megfogalmazta, hogy megőrkíteni kívánta. Sándor József indítványának a valóságnak megfelelő korrigálása azért fontos az ügy szempontjából, mert ezzel dokumentáltatik, hogy egyetlen egy véleménykifogás sem hangzott el arra nézve, hogy a Magyar Párt s a hatalmon levő kormány vezető férfiai között a tárgyalások megkezdessenek.

Tehát az intéző-bizottság minden tagja kivétel nélkül megnyilvánította azt az óhaját, — melyet a gyűlés hivatalos kommunikéje is kidomborít, — hogy kívánja a román néppel való kibékülést.

Az intéző-bizottság ülései, amint azt már jeleztük tudósításunkban — zártak és a mostani, amely a párt eddigi életében a legfontosabbnak mondható, természetesen szigorúan zártak volt deklarálva. A gyűlés bizalmas természetét elismerte a katonai és rendőrhatalom is, amikor kijelentette, hogy a párt ülésének fontosságára

temperamentum kibontakozására alkalom nyílik, hogy a legkomolyabb és leghiggadtabb embereket is elragadhatja a hev, amely, more patrio: azonnal fejet követel. Az elnökség, vagy Jakabffy Elemér fejét, mindegy, de valakiének le kell hullani!

De ezt az eshetőséget eloszlatja a józan okosság, amely a tárgysorozat pontjainak súlyos komolyságával megölte az idegeket. És ott volt egyik részről dr Paál Árpád, ez a minden körülmények között, minden helyzetet éles logikával és hideg ésszel boncoló vezér, aki az utolsó pillanatokban mindig éppen a leghelyesebb gyepölőfogással kormányozza helyére a szenvedélyek kilengésbe induló szekerét. És ott volt az elnök Ugron István és dr Bernády György, akik a diplomata hidegvérűségével tudják parírozni, vezetni a hangulatokat a cél elérésében.

Hol tartják a közgyűlést?

A brassói közgyűlés tehát elmaradt egelőre a tárgyalásra kiküldött bizottság munkájának befejeztéig. Fölvetődik azonban önkéntelen az a gondolat, miért kell a közgyűlést Erdély legtávolabb eső részében Brassóban tartani. Nagyon szép az a gondolat, hogy minden esztendőben más-

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Elssler Fanny, Pintér Böske bucsufel-lépése, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Csütörtök: Hárem, vígjátékújdoncság 1-ször, Gel-lért Irén vendégfelléptével, rendes helyárrakkal A) bérlet, 116. szám.

Péntek: Hárem, vígjáték-újdoncság 2-ször, Gel-lért Irén vendégfelléptével, B) bérlet 117. szám, ren-des helyárrakkal.

Szombat d. u.: Gyermekelelőadás és az Antalfy első éves növendékek vizsgálja, mérsékelt hely-árrakkal.

Szombat este: Szultána, operettújdoncság 1-ször, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Vasárnap d. u.: Műsoros délután és az Antalfy II-od éves növendékek vizsgálja, mérsékelt helyárrak-kal, kezdete 3 órakor.

Vasárnap d. u.: Cigánybáró, mérsékelt hely-árrakkal, kezdete fél 6 órakor.

— Pintér bucsufel-lépése. Pintér Böske vendégfel-lépését szerdán este fejezi be, amikor egyik legked-vesebb szerepében, Elssler Fannyban bucsúzik a közönségtől. A Reichstadti herceget ezúttal Pat-tantusy játsza, Franciskát pedig Braun Anci. A töb-bi szerepek a régi kezében vannak.

— A Hárem. Csütörtökön kerül bemutatásra Vaj-da Ernőnek Budapesten nagy sikert aratott darab-ja, a Hárem Tóth Elek gondos rendezésében. A ki-tünő vígjáték főszerepét Jósika Mici, Gellért Irén, Földes, Sorr, Madas és Béllér játszik. E mulattató darab csütörtökön és pénteken bérletben kerül előadásra rendes helyárrakkal.

— Szultána. Gyil és Vadas operettje, a Szul-tána, amely kolozsvári nagy sikere után a buda-pesti Fővárosi színház műsorára kerül, nálunk ennek a hétnek szennációja lesz. Szombaton este mutatja be a színház bérletszünetben és öt egymástutáni es-tén marad műsoron. A kitünő zenéjű és mulatságos szövegű operettet gondos előkészületek után hozza ki a színház. A darab vezető szerepét Kovács Ká-tó, T. Pogány Janka, Zilahy Irén, Braun Anci, Bo-rovszky, Misoga, Madas, Pattantusy, Feleki, Föl-des, Galambos, Békési, Bereng, Sorr és Vigh ját-szik. A zenekart Szatmári karnagy vezeti.

SPORT

A magyar válogatott legyőzte a lengyeleket az olimpiáson

A hétfői napon fontos győzelmet aratott a ma-gyar válogatott Párisban az olimpiáson. A győzelem előrelátható volt, azonban ilyen gólarányra (5:0) nem számítottak a legoptimistábbak sem. Csütörtökön kerülnek szembe a magyarok Egyiptom csapa-tával. A győzelem itt is bizonyos és Magyarországnak nagyon sok reménye van arra, hogy bejuttatja a döntőbe.

A hétfői nap másik szennációja az, hogy Uru-guay csapata megverte a jugoszlávokat 7:0 arány-ban. A jugoszlávok ezzel ki is estek. Uruguay győ-zelmé a bemutatkozó után ma már nem is hozott meglepetést. Uruguay összevászárította a legkitünőbb angol professzionistákat és most sorra veri a kis-államok amatőrjeit. Csodálatos azonban, hogy az olimpiász futballintézősége, amely ezt jól tudta, mégis megengedte, hogy az angol profik Uruguay színeiben végig verjék a sportban most fejlődő ké-leti államok csapatait.

Kedden délután került össze Románia reprezen-táns csapata Hollandia válogatottjával. A jól dresszi-

Ha beleg, vagy rossz kedve van
biztosan és örökre kigyógyitom.

Várkonyi Mihály
Dorian filmszínház.

rozott, erős hollandoktól valószínűleg 1-2 gólarány-ban kikap Románia és ezzel a futballmérkőzések sorából ki is esett. Kedden délután mérkőzött Fran-ciaország Lettországgal.

Részletek a bukaresti vívóverseny lefolyásáról

A nagyváradai vívók nagyszerű szereplése

Röviden beszámoltunk már arról az országos jelentőségű sporteseményről, mely Bukarestben zaj-lott le. Május 24—25-én tartották meg a románai vívók bajnoki mérkőzéseit és erről az alábbi rész-letes tudósítást adjuk:

A Cercul Militar gyönyörű fegyvertermében s portközönség élénk érdeklődése mellett folytak le az országos kard-, tör- és párbajtőr-versenyek Ro-mánia czeidei egyéni és csapatbajnokságáért. Ez a verseny volt az első, amelyen Romániának összes számbavehető vívói résztvettek. A verseny színvona-lát erősen emelte az, hogy az elődöntő mérkőzések tulajdonképpen a F. S. S. R. határozata értelmé-ben tulajdonképpen az ország összes nagyobb váro-saiban megrendezett kerületi versenyeken nyertek el-döntést. A kerületi versenyeknek első három he-lyezettje vehetett részt csak az országos verse-nyeken.

A nagyszámúban megjelent vívók közül Buka-rest, Nagyvárad, Arad és Kolozsvár vívói kerültek be a végső döntő mérkőzéseikbe. A karddöntő mérkő-zés 24-én reggeltől késő estig tartott s erősen igény-be vette a vívók finom acélos idegzetét, szívét, agyát, szóval teljes testi és lelki erejüket, kitar-tásukat.

Az egyéni versenyek eredményeképpen első Ba-lázs Ödön (NSE kerületi bajnok) lett, aki összes asszót szép küzdelmek után biztosan nyerte. Második Hegedűs Imre (NSE) lett, aki egyre gyor-sabb tempóban halad a vívás legmagasabb klasszisa felé. Harmadik dr Szántó Dezső (NSE), aki itt sem lett hűtlen egyetlenségi vívómódorához, szene-délyesen ugratta be ellenfeleit a támadásba, könnyed, szinte ösztönös technikával győzve s csak néha-néha becsületből támadva. A negyedik helyet De-helean aradi CFR. fiatal vívója szerezte meg temperamentumos támadásaival. Ötödik Helis Béla (aradi AAC), hatodik Pop Marian őrnagy (Cluj, Universitatea), aki határozottan elsőrangú vívó, aki képességeinek nem megfelelő helyezést ért el s ezt azzal magyarázhatjuk, hogy küzdelmes asszói ellen-álló képességét, indiszpozíciójánál fogva, kelletténél hamarabb megtörték. Hetedik Deagu kapitány (Bukarest), aki is francia vívómódszerével az első pillanatban zavarba hozta ellenfeleit, de az olasz iskola kitünő képviselőinek villámgyors támadásai-val szemben, képtelen volt jobb eredményt elérni, holott az okiráltság legjobb kardvívója. Nyolcadik Barta (KAC Cluj), kilencedik Losonczy Mi-hály (KAC), Schenker mester tanítványa, aki a vá-radi országos vívóversenyen való szereplése óta jelentékenyen fejlődött.

Az egyéni versenyek után Románia hármas kard-csapatbajnoksága került elődöntésre, a döntőbe jutott kolozsvári és nagyváradai csapat közt. Balázs Ödön, a NSE vívócsapat kapitánya, dr Szántó Dezső, He-gedűs Imre és Báthory Gáborból álló csapatot ál-lította ki, mely a közönség tapsai közt, imponáns biznissággal 8:1 arányban győzött Kolozsvár csapa-ta (Pop őrnagy, Barta, Losonczy) ellen. Biztosít-va ezzel a váradai kerületnek Románia kardcsapa-tbajnokságát is. Méltó feltűnést keltett a küzdelmek-ben a fiatal Báthory Gábor nagyszerű szereplése.

A törverseny heves és szép küzdelmei 25-én folytak le és heves elődöntő küzdelmek után a dön-tőbe hat vívó jutott be, melyben elegáns, finom vívómódorával Dinu Aslanu aratott jól kiérdemelt győzelmet. Ellenfelei közül kiváló klasszisknál fogva ki kell emelnünk a másodiknak helyezett Gheorghe Caranfil, akik internacionális viszony-latban is a legelső közt foglalnának helyet. Ne-gyedik lett Helis Béla (aradi AAC), ötödik Braes-cu Bukarest, hatodik Báthory Gábor (NSE).

A verseny lefolyását dr Zigre Miklós szövét-ségi elnök is végignézte s Orbán mesterrel együtt alig győzte fogadni a bukaresti vívók és vezető sportemberek elismerését és gratulációt, a vívók szép munkájáért. A verseny végeztével Dinu Ce-sianu az orsz. vívószövetség lelkes és fáradhatatlan munkássága elnöke, tartott talpraesett, lelkesítő be-szédet, köszönetét fejezve ki a verseny összes részt-vevőinek s szeretettel gratulált a vendégversenyzők mestereinek, elsősorban a kitünő Orbán Sándornak,

valamint Schenker kolozsvári és Pellegrini ar-mesternek.

A váradai vívók tegnap éjjel érkeztek meg. Állomáson a N. S. E. lelkes tagjai, élükön dr M. vay Zsigmond alelnökkel nagy ovációval fogad-ak a győzteseket s Orbán vívómestert, akinek fára-hatatlan munkájának s vezetésének köszönhető a dícsőség, melyet a NSE vívói Váradnak kivív-tak.

* Kehring legyőzte Gönczöt. Budapestről tá-iratozzák: A fővárosi teniszbajnokságáért ind-kezdlemben Kehring 6:2, 6:2 és 6:4 arány-ban könnyen győzte Gönczöt. A női bajnokság verseny-létűn fejeződik be.

* Volt nagyváradai katonatiszt Magyarors-zátörvívóbajnoka. Budapestről jelentik: Vasárnap ze-lott le Magyarország 1924. évi bajnokságáért foly-tott törvívóverseny. A bajnokságot Schenker Zoltán volt nagyváradai katonatiszt nyerte el öt gy-zelemmel.

* Havas és Grünfeld szövetei legjob-bak, legolcsóbbak Kossuth-utca 8. szám.

Pünkösdi ünnepre

fehér vászoncipők, a leg-szebb divatújdoncságok, szandálok és gyermek-cipők szabott gyári ára-kon kaphatók a

DERBY (v. Hungária) cipőüzletekben

I. B-dul Reg Ferd. 2. (Bazárépület)

II. Str. Avram J 5. (Gyárépület)

III. Str. Nicolae Jorga 7. szám.

Utóbbi két fiókban egyes párok és selejtes áruk mélyen leszá-lított áron.

Ocassió árak!

Molnárnál
Bulv. Regele Ferdinand
Rákóczi-ut 9

I-a minőségű fátol-harisnya 69.— Lei
I-a Mouslin fátol-harisnya 75.— Lei
I-a férfi-soknik 20 Leitől 110.— Leig
Selyem nyakkendők — — 95.— Lei
Oroszlán védjegyű Zefir-ingek 275.— Lei
I-a minőségű hálóg — — 250.— Lei
Rövid alsó nadrágok 95-től 185.— Leig

Nagy választék Rumburgi vászon zseb-kendőkben, valamint I-a minőségű férfi és női czérna és bőrkeztükben.

Rövidárak nagy választékban!

Herriot nem ad szerepet Millerandnak a külpolitikában

Painlevé elnökségéről beszélnek

Párisból jelentik: A Chicago Tribune betekes helyről úgy értesül, hogy Millerand mindaddig nem mond le az elnökségről, míg megválasztása le nem jár. Millerand elleni kampányról a Temps megjegyzi, hogy ez veszélyezteti az 1875. évi alkotmányt.

Londoni lapok jelentése szerint a francia kormányváltozás komoly belpolitikai csúszást fog előidézni. Herriot elhatározta, hogy Millerandnak semmiféle beleszólást nem enged a külpolitikába és pénzügyekbe. Így az elnökválság továbbra is nyitva van.

Herriotnak Doumergueval, a szenátus nőkével való találkozásáról az a hír terjedt el, hogy Doumergue nem volt rábírható, hogy a köztársasági elnökséget Millerand lemondása esetére elvállalja, úgy, hogy az elnökségre Painlevé az egyetlen omoly jelölt.

A lei esése

Két hét óta a leu a külföldi piacon áldandóan esik. Tegnap Zürichben elérte a mélypontot, 2'60 centimot adtak csupán záz leiert. Ilyen alacsonyan még nem állott román valuta.

A román közgazdasági világ megdöbbentéssel áll meg a leu zuhanása előtt. A külföldi valuták értéke rohamosan emelkedik. A dollár értéke pár nap alatt husz pontot ment föl. Egy dollárért nemrég 196 leit adtak, ma már 216 leit kértek érte. Az osztrák korona 310-en áll ma, holott nemrég 216 leit adtak. A leu esése miatt a kereskedők elvesztik kalkulációjuk alapját és a legteljesebb bizonytalanság előtt állnak a külföldi vásárlásaik és eladásai tekintetében. Számos kereskedő kénytelen volt a leu zuhanása miatt külföldi megrendeléseit stornirozni.

Hogy a kormány milyen rendszabályokat tervez a leu romlásának megállítására, arról eddig nem tudunk semmit.

A szerb földművespárt kivonult a skuptsina üléséről

Belgrád, május 27. A skuptsina tegnapi ülésén Lazics földművespárti képviselő élesen tiltakozott a párt megbízatása ellen, azután párthíveivel együtt kivonult az ülésteremből.

Az ülés további folyamán lármás jelekkel folyt le. A mai ülés napirendjének első pontja a Radicspárti mandátumok verifikálása. Az ellenzéki körök úgy hiszik, hogy a kormánypárton csupán 17 Radicspárti mandátum igazolását hajlandók elfogadni. Ez esetben az ellenzéki tábor csupán 17 szavattal gyarapodna. A kormánypárt tehát a mohamedánok és a németek megnyerésével biztosíthatná többségét. Az ellenzéki pártok biznak benne, hogy a két párt semleges marad.

* Tízezer szám Schott kottát árusít ki a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztálya. A sorozat az összes klasszikus szerzők műveit magában foglalja.

ÚJ DONSKÖK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirlapiroda. (Telefon 38)

Miért kuruzsló Várkonyi Mihály?

Mert nem doktor és mégis megtudja gyógyítani azokat a szerencsétleneket, akik még nem tudják, hogy a „Kuruzsló” a legjobb Dorian füm.

* Románia párisi követe Nagyváradon. Ghica herceg, Románia párisi követe tegnap délután Nagyváradra érkezett és a Park-szállóba szállt meg. Ghica herceg ma folytatja útját Bukarest felé.

* Közigazgatási konferencia a belügyminisztériumban. Bukarestből jelentik, hogy a belügyminisztériumban Franasovici Rikárd államtitkár tegnap hosszú megbeszélést tartott Kolozs-, Temes-, Torontál-, Krassószörény-, Arad- és Bihar megye prefektusaival. A megbeszélésen résztvettek Tatarescu kisebbségi és Cipoi-anu földmívelési államtitkárok is. Ma értekezésre hívták Hunyad-, Szilágy-, Szatmár- és Alsófehérvármegyék prefektusait.

* Hősök ünnepén munkaszünet lesz. Junius 5-én, csütörtökön, a Hősök ünnepén teljes vasárnapi munkaszünet lesz. Annak idején a rendőrprefektúra hivatalos jelentésben fogja tájékoztatni a közönséget.

* A Ruhr-vidéki kommunisták rendőrállomásokat romboltak le. Berlinből jelentik: Bochumban és közelében a ruhr-vidéki kommunisták bombával és dinamittal több rendőrállomást megtámadtak és súlyosan tönkretettek. Az anyagi kár nagy. Emberéletben nem esett kár.

* Védőbeszéd a rákosszentmihályi bünperben. Budapestről jelentik: A rákosszentmihályi bünperben ma folytat a védőbeszéd. Molnár-Tóth védője előadja, hogy meggyőződése szerint védenie a tárgyaláson igazat mondott és amit nem vállalt magára, az valóban nem is terhelte. Meggyőződése, hogy Lachmann András meggyilkolásában Molnár-Tóth nem vett részt csupán az volt a célja, hogy minden eszközzel a villa tulajdonába jusson. Utána Kanossay védője kéri a bíróságot, hogy ne a közvélemény felfogása, hanem a bizonyítékok alapján hozza meg ítéletét. Tiltakozik még a feltevés ellen is, hogy Kanossaynak része volna a gyilkosságok elkövetésében, felmentést kér, utána újból Molnár-Tóth védője beszél.

* Az amerikaiak viszik az udvariasági rekordot. Igénytelen kis eset, de azért érdemes megírni, mert furcsa jelenség ebben a világban, amikor a hivatalok ajtaja előtt órákig kell ácsorogni és egy szimpla bizonyítvány megszerzésére két-három hét szükséges. A bukaresti amerikai követség a múlt hetekben Marcu Froimovici nagyváradi születésű, ma már amerikai állampolgár, születési anyakönyvi kivonatát kérte a polgármesteri hivaltól. Ille polgármesteri titkár hamar beszerelte a bizonyítványt és elküldötte a követségnek. Eddig a rendes hivatalos eljárással. Más esetekben az ügy ezzel be is volna fejezve. Most jön a meglepetés. A

polgármesteri iroda tegnap hivatalos levelet kapott az amerikai konzulátustól, amelyben szépen megköszönik a polgármesteri iroda fáradságát, amiért a bizonyítványt kiállították és elküldötték. Ennyi az egész. Nem is kell hozzá kommentár.

* Titokzatos körülmények között meghalt egy urinő. Tegnap este halálos vég szerencsétlenség történt Deák Ferenc utca 2. szám alatt. Özvegy Lénárt Ferencné álmatlanság ellen rendelt medicinából egy egész fiolával bevett. A nyolcvan éves matróna gyenge szervezetét az erős méreg pár óra alatt elpusztította. A katasztrófa már azért is bekövetkezhetett, mert rokonai nem voltak odahaza és a nagyon rövidlátó matróna maga vette be az altatószert. Miután bűncselekmény nem fog fenn, a hatóságok megadták a temetési engedélyt. A temetés ma, szerdán reggel kilenc órakor lesz.

* A lakásbérlok nagygyűlései. Folyó évi június hó 1-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Vigadó-mozgó helyiségében (Fekete Sas) nagygyűlést tartunk, amelyen az építkezés, a kereskedők üzletei, valamint a házak megrongálása ügyét fogjuk megvitatni. Kérjük a bérloközönséget, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Lakásbérlok Szövetsége.

* Megáll a lisztexport a magas vám miatt. Bukarestből jelenti a Rador: A malomtulajdonosok egy küldöttsége ma megjelent a kereskedelmi miniszternél és előadta, hogy a kivitellel szabaddá tett fehér liszt legnagyobb részét nem lehetett exportálni a magas kiviteli illetékek miatt. A jövőben még kevesebb kilitás van a kivitellel, mivel a szomszédos államok magas beviteli vámot vetettek ki. Kérték a minisztert, hogy a liszt kiviteli vámját szállítsák le és létesítsenek kereskedelmi szerződést a szomszédos államokkal. Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter ígéretet tett, hogy figyelemmel tanulmányozza a kérdést és a Regát és Erdély malomtulajdonosai közül bizottságot fog kiküldeni a problémák megoldására.

* Újból tárgyalják a bányatörvényjavaslatot. Bukarestből jelenti a Rador: A kamara e hét folyamán újból tárgyalni fogja a bányatörvényjavaslatot, amelyen bizonyos módosításokat fog eszközölni.

* Orvosi hír. Dr. N. Rusdea volt egyetemi első tanársegéd, kórházi főorvos, ideggyógyász, megkezdte rendeléseit Rimnicu Vilcea 9. sz. Parcul Eminescu 14. Rendel 3-tól 5-ig.

* A párisi expressz katasztrófája Ploestiben. Bukarestből jelenti a Rador: Ma éjjel a párisi expresszvonat mozdonya Ploesti állomás bejárójánál összeütközött egy mozdonnal, amely Boda állomás felől futott be. Az összeütközés ereje rendkívül heves volt és az expressz mozdonyt több helyen összezúzta, míg a másik mozdony teljesen összetört. A két mozdony vezető sértetlen maradt. Az összeütközés ereje és zaja leírhatatlan pánikot keltett az expressz utasai közt. Két órai nehéz munka után sikerült a megrongált pályát rendbehozni és az expressz új mozdonnal folytatva tovább útját.

* Általános sztrájk készül Görögországban. Athénből jelentik: Görögországban általános sztrájk készül, lehet, hogy még a mai nap folyamán ki is tör.

* Feledi Sándor ingatlan értékesítő irodája Szaniszló-utca 1. szám alatt van.

Esőernyő
legolcsóbb a készítőknél
Rosenberg Testvérek
Nicolae Iorga (Zöldfa-utca)
Behúások gyorsan készülnek.

Keresek egy modern
két-három szobás lakást
vagy egy kisebb házat
beköltözhető lakással.
Ügynököket díjazok!
— Cim a kiadóhivatalban. —

* **Román-francia viszonyról interpellálnak Párisban.** Bukarestből jelenti a Rador: Az új francia kormány megalakulása után, a Dimineata értesülése szerint a kamarában az ellenzék egyik vezére interpellációt terjeszt elő, amelyben felvilágosítást kér a Románia és Franciaország közötti viszonyról. Az ellenzéki szónok az új francia kormány és a Brătianu-kormány világfelfogásának és nézeteinek különbségeire is rá fog mutatni.

* **Tartalékos tisztek fegyvergyakorlata,** Bukarestből jelenti a Rador: A nagyvezérkar közli, hogy az 1919., 1920. és 1921. évfolyambeli tartalékos hadnagyok június hó elsején fegyvergyakorlatra bevonulni tartoznak. A tisztek teljes hadifelszereléssel jelentkeznek illetékes csapattesteiknél.

* **Elviselhetetlen hőség Budapesten.** Budapestről jelentik: Napok óta elviselhetetlen hőség uralkodik, a hőmérő állandóan 30 celsius körül van. A meteorológiai intézet kijelentette, hogy a feljegyzések szerint 38 éve nem volt hasonló, forró május.

* **Halálozás.** Özv. Lénárt Ferencné. szül. Kilényi Terézia 80 éves korában elhunyt. Temetése ma, szerdán délelőtt 9 órakor megy végbe Deák Ferenc-utcai gyászháztól. Az elhunytban Orbán Sándor vívómester közeli rokonát gyászolja.

* **Talált iratok.** A városháza I. emeleti folyosóján megtalálták Tischler Géza igazoló iratait. Tulajdonosa az I. em. 5. számú szobájában átvetheti.

A pályaudvari rendőrség egy férfi felöltőt talált. Igazolót tulajdonosa átvetheti a rendőrségen I. emelet 10. szám alatt Berdach pénztárosnál. Ugyancsak találtak egy özvegy Nagy Gyuláné névre szóló szolgálati könyvet. Jelentkezzen a rendőrségen.

* **Gyermekekrablás a réten.** Székely Árpád 12 éves gyerek tegnap délután barátaival a Pece-parton játszott. A gyerekek közé egy jól öltözött fiatalember ült le, majd nem sokára eltűnt a fiatalember Székely Árpáddal együtt. Székely Árpád fekete haju, fekete szemű, orra hajlott. Különös ismertető jele, hogy bal füle mögött egy kis darabon kopasz. A rendőrség nyomoz az elrabolt gyerek után.

* **Zsebtolvajlás a Félix-fürdőben.** Dr. Saia Berkovics orvoshadnagy, a 85-ik gyalogezredben tegnap a Félix-fürdőbe tett kirándulást. Amikor este jönni akart be Nagyváradra, a vasuti jegypénztárnál eddig még ismeretlen tettesek zsebéből 2400 lelt tartalmazó pénztárcáját kiemelte. A rendőrség nyomoz az ismeretlen zsebtolvaj után.

* **„Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.**

* **Műkedvelő előadás a Kath. Legényegyletben.** A Kath. Legényegylet műkedvelői újból színrehozzák Mollau-Losonczy Gábor Jairus leánya című misztériumot. Losonczynek e kiváló alkotását már több helyen előadták s igazi nagy sikert ért el a darab Debrecenben, Veszprémben és Nyíregyházán, ahol valóságos tömeghisztériát idézett elő. A nézők zokogtak és a szereplők elájultak a színpadon. A misztériumot tehetséges műkedvelők adják elő s maga Losonczy Gábor rendezzi.

* **Alabástrom fehér arcod, kezéd bőre.**
Ha Kaiser Boraxot keversz a fürdőbe.

?

Hallotta-e már, hogy Bura Károly és Sándor a mai naptól fogva régi helyükön, a PALACE KÁVÉHAZBAN játszanak?

Nyílt levél

Bazilli Mihály urhoz,
a városi villamosmű igazgatójához.

Mélyen tisztelt Igazgató úr!

A mai napon előadta Igazgató úr nekünk, hogy egy Moskovits Andor nevű egyén Markó Bandi szerkesztő néven felkereste Önt a „Gyilkos” című hetilap megbízásából és a villamosmű munkásait név szerint adatokra való hivatkozással különféle viselt dolgokat sorol fel az Ön rovására; figyelmeztette Önt, hogy felsőbb hatáson a „Gyilkos” cikkei után szerzi be a információkat a vezető tisztviselőkről, továbbá figyelmébe ajánlotta Önnek, hogy a „Gyilkos”-ra a nagyobb vállalatok el szoktak fizetni és mérlegeiket ugyanott közzé tenni szokták. Ugyanakkor kilátásba helyezte, hogy ő cikket is írhat Önről. „Gyilkos” hasábjain, mint már meg is tették Ön megállapította, hogy a villamosmű munkásai Ön ellen semmiféle adatot nem szolgáltatnak, ők maguk a legerélyesebben tiltakoztak az ellen, hogy Önről bármiféle kompromittáló tényt tudnának, vagy bárki a igazgató úr iránt érzett igaz tisztviselőket és ragaszkodásukban őket megtámasztanának. Ezt a munkások küldöttei előttünk megerősítették.

Ezek után felkért bennünket, hogy — minthogy Moskovits Andor szerkesztőnek adta ki magát — nyújtsunk Önnek védelmet és adjunk elégtételt.

Megállapítottuk Igazgató úr, hogy mind az, amit Ön előadott, az Ön szemébe ellenintézet közönséges zsarolásnak minősítendő. Kijelentjük, hogy Moskovits Andor (Markó Bandi) nevű újságíró nem ismerünk és ha Moskovits Andor magát Öntől szerkesztőnek adta ki, kézen fekvő szélhámoságot követett el.

Legjobb meggyőződésünk szerint, Önnek nincs oka tartani attól, hogy bármely obstruktor alatt Önt e város közönsége előtt meghurcolhatják. Mi a három év alatt, mióta Ön a villamosmű élén áll és mióta a működését figyelemmel kísérjük: az Ön munkásságát tisztán, közérdekű tevékenységét színdícséretnek és egvérségét korrektnak ismertük meg. Az egész nagyváradi sajtó nevében mondhatjuk, hogy az efféle zsarolási manővertől megvetéssel fordulunk el.

Nagyváradon, 1924. május hó 27-én.

Fehér Dezső,

a Nagyváradi Napló főszerkesztője

Hegedűs Nándor,

a Nagyváradi főszerkesztője

Pásztor Ede,

a Nagyváradi Friss Újság főszerkesztője.

LEGUJABB

MACDONALD ÉS HERRIOT A NÉPSZÖVETSEG TÁRGYALÁSAIN

Páris, május 27. Az Echo de Paris Londonból úgy értesül, hogy Macdonald részt fog venni a Népszövetség munkálataiban és expozétát ad az angol külpolitikáról. Herriot is részt fog venni az üléseken, amelyeken a szakértőterveket is tárgyalják. Az Echo de Paris biztos forrásból arról is értesül, hogy a Népszövetség üléseire a német kancellárt is meg fogják hívni.

TELESZKY RÓMÁBAN TÁRGYAL A MAGYAR KÖLCSONRÓL

Párisból jelentik: Teleszky volt magyar pénzügyminiszter eddig — mint jeleztük — Londonban, Párisban tárgyalt a magyar kölcsön elhelyezésének lehetőségéről. Teleszky most Rómába érkezett a Népszövetség megbízottainak kíséretében.

Teleszky hazaérkezése után fog határozni a magyar kormány és a Népszövetség, hogy egyszerre vegyék fel a kölcsönt, vagy csak a felét, vagy pedig a szükségletnek megfelelő előleget.

NYILTTÉR

Felhívás.

Felhívom Jakabovits Sándor oradea-marei borkereskedő (Calea Victoriei 46) hitelezőit, hogy követeléseiket 3 nap alatt irodámban jelentsék be, mert az ezen idő alatt be nem jelentett követeléseket a Jakabovits Sándor és ügyfelem által alakított betéti társaság nem veszi figyelembe és nem lesz azokról felelős.

Dr Faragó Sándor ügyvéd,
Str. Pável-utca 22.

KÖZGAZDASÁG

— A forgalmi adók fizetésének új rendje. A pénzügyminisztérium nemrégiben kiadott rendelete engedélyezi, hogy azok a kereskedők, akiknek évi üzleti forgalma nem haladja túl a 200 ezer leit, kérelmezhetik a pénzügyigazgatóságoknál a forgalmi adónak évi általánösszegben való fizetésének engedélyezését. Az ily irányú kérelmek beadásának határideje e hó végén jár le, mikor is a pénzügyigazgatóságok megkezdik azon üzletek felülvizsgálását, melyeknek tulajdonosai a forgalmi adó általánösszegben való fizetésének engedélyezését kérték. Az üzletek felülvizsgálására a pénzügyigazgatóságok külön bizottságokat alakítanak, melyek hivatalból a kereskedők könyveit alapján fogják megállapítani a forgalmat. A bizottságok az általánösszegben fizetendő forgalmi adókat három havonként állapítják meg, azonban az általánösszegben fizetendő forgalmi adók összege nem lehet kevesebb, mint amennyit a kereskedő a múltban a regisztráció alapján fizetett. Ily módon a kereskedők mentesítve lesznek a sok fáradtságot igénylő regisztrációk vezetése alól és jelenlegi időmegtakarítást fog jelenteni, hogy a forgalmi adót háromhavonként egy összegben fizethetik.

— Az italmérési jogok védelmére. A vendégipari munkaadók június 3, 4. és 5-én Kolozsvárt országos kongresszust tartanak Fendrich Zoltán elnöklésével. Első napon L. M. Leantei országos elnök és Decei Aurél elnöknek a szövetség érdekében kifejtett működését méltatják s teleplezik Leantei arcképét s ezüstkoszorút adnak át neki. Másnap Leantei elnöklésével tárgyalják a szövetség sérelmeit, a spekulatív törvény végrehajtása körül előfordult hibákat, a taxák módosítására vonatkozó javaslatot, az italmérésről alkotott törvényjavaslat intézkedéseit, amelyek szerzett jogokat érintenek s az italmérési jogok megjavítását tervezik. Az italmérés megszerzése ezután nehezebb lesz, ha kihal a családfő, az özvegy nem kaphatja meg az italmérési jogot, csak üzletvezetővel, amit egy kis üzlet nem bír el.

TÖZSDE

Zürich, május 27. Nyitás: Newyork 566 fél, London 2462, Páris 3090, Prága 1670 Milanó 2500, Bukarest 260, Budapest 0.0065, Bécs 0.0079 háromn., Berlin 10 0-a 134.

Bukarest, május 27. Zárlat: Devizák: Páris 12, London 956, Newyork 221, Róma 960, Zrich 39, Bécs 31 egy., Prága 660.

Valuták: Font 950, frank 12, svájci 38 fél, lira 950, dinár 255, dollár —, osztrák —, magyar 24, szokol 630, leva 150.

Zürich, május 27. Zárlat: Berlin 10 0-a 133, Newyork 566, London 2461, Páris 3065, Milanó 2500, Prága 1670, Budapest 0.0065, Bukarest 260, Bécs 0.0079 háromn.

Budapest, május 27. A keddi értékpapírpia zárlata: Angol-Magy. 75, Magy. H. 685, Lesszám. 95, Osztrák H. 253, Salgó 765, Rima 153, Hermes 57, Ingatlan 275, Mercur 16, Keresk. 1500, Belv. 32, Pesti H. 4630, Borsod-Misk. 162, Első bpesti gőz 163, Gizella 70, Beocsini 1300, Borsodi szén 170, Drasche 280, Magnezit 2350, Kőszén 3950, Urikányi 1230, Globus 50, Koburg 40, Fegyver 1300, Ganz-D. 3875, Ganz-Vill. 1825, Györffy 100, Hoffher 195, Lipták 14 fél, Rössemann 92, Schlick 87, Teudloff 120, Osztrák légsz. 825, Danica 150, Hungaria 110, Goldberger 254, Karton 122, Klotild 90, Levante 295, Ujlaky 250, Cukor 3100, Gummi 635, Vasuti forg. 280, Georgia 587, Oceán 36 fél, Olaj 116, Phöbus 46, Láng 170 Villányi 59, Zagyva-Pálf. 31, Ált. fa 4750,

Egy. fa 135, Guttman 490, Lignum 95, Malomsoky 9500, Nasici 2900, Zabolai 148, Zentarosk. 195, Adria 2050, Tröszt 125.

Budapest, május 27. A keddi gabonapiac lanyha. Tiszavidéki buza 330—340, balatoni rozs 305, pestmegyei 300, budapesti 312 fél, tiszavidéki sörárpa 320, tiszavidéki kukorica 265, dunántúli 262 fél, budapesti zab 330 ezer korona.

MOZI

— Az Atlantic nyárimoziban és az Apolló mozgósínházban ma, szerdán utoljára látható Claude Farrere nagyhatalmú regénye, a Csata (La Bataille) japán életkép 8 felvonásban. Az extraslágerfilm főszerepét Sessue Hayakawa japán filmművész alakítja. Előadás kezdete az Apollóban 6 és 9, az Atlanticban 9 órakor.

— „A meztelen igazság” — Dorian filmszínház. Ma, szerdán látható utoljára a Dorian filmszínház hatalmas és hűvös nagytermében. „A meztelen igazság” című 6 felvonásos társadalmi dráma, amelynek főszerepét P. Menichelli, a legbájosabb olasz filmművész alakítja. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek.

PENKALA

HARDTMUTH

JOHN BULL

KAWECO

JUPITER

HESTICO

FAKIR

TÖLTŐTOLLAK

SONNENFELD-nél

ORADEA-MARE

KÉRJENEK MINDENÜT

PIERRE

BOROTVAPENGÉKET

TISZTA ACÉLBOL, EZÜSTKEVERÉK LEGFINOMABB ES LEGOLCSÓBB

PRIMA FABRICA DE APARATE SI LAME DE RAS S.A. Strada Donici 1, Bucuresti

Klasszikus szerzők művei

O-Schott kiadásban 10 lei

a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában

Gyárilag készítünk állandóan raktáron tartunk: Nyugagyakat, különféle vasmozsdót, összecusok-ható vaságyat, ágy-sodronyt, széküléslapokat, elvállalunk mindennemű fa és vas tömeg munkát a legolcsóbb árban

„Glória”

Oradea-Mare

Str. Iosif Vulcan No. 10.

BERSON

Berson gummisarkok és gummilapok

erősíttessen cipészével cipőjére, mert nemcsak pénzt

Keményfa

tölgy-, hárs-, dió-, kőris- és cseresznye kapható angróba

Schnur János fakereskedő

Jud. Krassószörény

Bocsa Montana

Telefon: 16

Működő

KOLLER ÁGOSTON

Boul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 19.

Elvállalok borotva, olló, kés és villanyerőre berendezett gilette borotva köszönetét.

Kérem a címre ügyelni!

10

LEI

1 hétre az előfizetés a kölcsönkönyvtárba.

Lépjen be mert elolvashatja a legszébb, legdrágább könyvet, amit pénzen meg sem vehet.

Hegedüs Hirlapiroda

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

✕ Levelezés ✕

Fenyves vidéken keres teljes ellátást július hónapra urileány oszakis uri családnál. Ajánlatokat, Tisztviselőné jellegére a kiadónivalatba ker. 136

Nemes szív jellegére levél van a Hegedüs Hirlapirodába. 236

✕ Oktatás ✕

Új találmány!
Óriási megakarlás!
A legrovidebb kettős könyvvitelt (Kétkönyves) tanít és bevezeti mindenféle üzemb.

olcsón.

DONAT

Goidu (Beothy Odón)-u 30, Ugyanott gép-, gyorsírás-nyelvek, sib. 236

✕ LAKÁS ✕

Bécsi gyárak erdélyi képviselője elegendő butorozott 1 vagy 2 szobát keres, külön bejárattal központ-hoz közel havonta csak 4-5 napra kell. Magas bért fizet. Levélbeli ajánlatot „Szoba” jellegére a Hegedüs Hirlapirodába. 217H

Lelepest vagy magas bért fizet 2 szoba-konyhás lakásért. Cim a kiadónál. 225

4000 lei bért fizetek 1 szoba, konyhás lakásért. Cimet a kiadónál. 227

✕ Akalmazás ✕

Kélmefestő segéd keresetek a „Kris-tály” kélmefestő gézműoságyához, Cluj. 211

Sátory gyárak központi irodája (Lukács György-u. 4.) egy magyar — német gyors- és gépiro gyakorlatot keres azonnali be-lépésre. 218H

Angol francia szabónő ház-akhoz ajánlkozik. Katz Minerva (Arany János)-u 14. sz. 213

Egy jobb házból való ma-gányos nő hávezetőnői vagy hasonló állást keres esetleg vidéken is jobb családnál. Leveleket „Ma-gányos” jellegére kérék a kiadónivalatba. 235

Ügyes szobaleányt keres Dr Kepesné, Nic. Jorga 7. 237

Jobb szakácsné bucaresti uri családhoz kerestetik. Román vagy német nyelvet beszélni kell. Jelentkezni: Park szálló postás-nál. 238

Keresünk könyvelőt, ki melléki foglalkozásul órák könyv-est vállal. Cim a kiadónál. 242

Hízmestert felveszek la-kást fizetést kap. Strada Micu Klei (Szabadság) u 8. 243

✕ Adás-vétel ✕

Házak eladók. Házeladási megbízásokat vállalunk. — Kétszobás megkeresszünk. Magánpénzeket, jutalékokat kiadunk. Adás-vétel: R-T Parcul Traian 12. Ertesztés délután. 5

Orth kóser libazsir jutá-nyos árban eladó Pál-u 15 216

világos udvari helyiséget keresek Rosenberg fonal-áruház Saspassage 214

Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 68 szamu bérház beköltözhető két szobás modern lakással eladó. Ertekezhetni Grünberger tüzserüzletében, ugyan itt vagy Adászveteli R-T-nál Parcul Traian (Széchenyi-tér 12. 14

Vagyttisztító üzlet

Bazár épület — Színház oldal

Elvállalok mindennemű felsőruha tisztítást Vasalások azonnal.

Borgos Samuél

A városi vízvezetési és csatornázási üzem igazgatóságától.

Hirdetmény.

A hirtelen beállott meleg időjárás folytán a vízfogyasztás óriási mértékben emelkedett. A vízvezetési igazgatóság felkéri a közönséget, hogy addig is, míg az új gépek üzembe lesznek helyezhetők, minden fölösleges vízpazarlást sziveskedjék mellőzni, mert különben az eme-leteken és a magasabb vidéken lakó közönség még ivóvízhez sem juthat.

Felkérjük a közönséget, hogy az udvari te-reket és kerteket ezekben a nehéz időkben tömlőkkel ne locsolja, a hibás vízvezetési csapokat állítsa helyre, fölösleges módon semmi-féle vízcsapot ne hagyjon folyni s általában a vizet csak a legszükségesebb mértékben vegye igénybe.

Abban az esetben, ha a közönség kellő támogatásával nem találkoznánk, kénytelenek volnánk rendkívüli intézkedéseket és üzemi kor-látozásokat életbe léptetni, megjegyezvén, hogy egyidejűleg gondoskodunk a berendezések és a vízfogyasztás szigorú ellenőrzéséről.

Oradea-Mare, 1924. május 27.

Köszeghy József
ügyvezető igazgató.

Gyermeksokni, trikó, harisnya

keztű, csipke, szalag, himzés, rövidárk. Olcsó árak! Szabókellékek. Olcsó árak! Kék * Csillag Aruház Piața Unirii, volt Szt. László-tér

Butori

világos háló szoba és konyha butorok olcsón kaphatók. Mindenféle asztalosmunkát olcsón vállal ok.

Száraz Miklós
műasztalos
Str. Ladislau (Körös u.) 48. szám.

Irodabutorok, parketták Rimanóczy

műbutor és parkettagyár
rt. Oradea-Mare Strada Clujului 117. Telefon 273

Végre kapható a jó minőségű Dréher-Haggenmacher sör

Kérjük mindenütt

5 napig Olcsó kottavásár

Hegedüs Hirlapiroda Zenemű-osztálya

Jutányos gyári árak! Butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt butorszükségletét fedezné, feltétlenül nézze meg butorkészletünket. Készítünk megrendelésre mindenféle butort u. m. legfinomabb műbutort, ebédlő, hálószoba és konyhaberendezéseket ugyiszintén commercé árut.

Épület és üzlet berendezéseket megrendelésre gyorsan és olcsón készitünk
Fratii Engelstein și Comp
Sirul Cerbilor (Szarvas-sor) 4.

Schreier kereskedelmi ügynökség

Foglalkozik ingó, ingatlan és kereskedelmi áruk közvetítésével, pénzkölcsönöket szerez,

Utlevelet vizumoztat

Külföldre utazóknak díjmentes felvilágosítással szolgál.

Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1 sz.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.

Nagyon szép ebédlőbutort keresek megvételre. Cimeket a kiadónál kérék. 60

Jókarban levő salon garnitúra ires selyemből jutá-nyosan eladó. Stecher Doo-resd. 239H

Egy ágy, asztal és plus di-vány eladó. Pál-utca 1. szám. 234

Bizomanya eladókak oai-milyen leheneműt, por-cellánokat, szőnyegeket és képeket. Boulevardul Re-gele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Joubra. Szász. 64

Eladó ingatlanok Szaniszló utca nlejen két lakásos uri ház, egyik négy szobás lakás beköltözhető, hét-százötvenezer lei. Szaniszló utcán öt szobás magánház ötszáz ezer lei. Szaniszló-utcán nem elfoglatható két modern lakásbó álló ur-ház, parkirozott udvarral, kerttel, négy-százötvenezer lei. Szaniszló-utcán három lakásos nagyszerű poigári ház csere lakással elfog-lalható, háromszáz ezer lei. Lukács György utca ele-jén két lakásos uri ház négy szobás parkettes azonnal elfoglatható, ki-lencszáz ezer lei, Lukács György-utca közepén ehez hasonló nagy udvarral, kerttel, istállóval kilenc-százötvenezer lei, Lukács György utcán hat szobás magán-ház modern, parketes azo-nal elfoglatható, hétszáz-er lei. Magánház Nyár-fa, Arany János, Teleki-utkán három lakásos ház Beothy Odón-utca elején, emeletes ház Teleki-és Ur-utcán. Magánház Rákóci-uton (nem elfoglat-ható). Kisebb magán- és tö b lakásos házak egy-százötven-től, háromszáz-er lei. Kisebb nagyobb szőlő. Feledi Sándor in-gatlan értékesítő irodája, Szaniszló-utca 1. sz. Ala-rnva 1917. — Telefonszám 16—27.

Különfélék

Gepajourazást 101 és 01-csón készit Erbstienne, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 28 vagy Sztaroveszky-utca 11. sz.

Pilso es gouvro munkak rendkívül olcsó árban ké-szülnek Str. Alexandri (Te-leky-u.) 22. kapuval szembe.

Utlevel, bérlet és bármily igazó ványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad ter-ritületén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készitnek Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Brajanu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Elveszett vasárnap dél-után egy német utlevél Ru-dolf Bunge névre szolt és tartózkodási engedéllyel Becsületes megtaláló illó jutalmat kap a Hegedüs Hirlapirodában. 240

Ismert magas árban
VESZEK
ARANY
EZÜS
és briliáns tárgyakat
KLEIN
chez aruház Avr m lancu (Kossuth Lajos)-utca — szám

Eladó

Reg. Ferd. (Rákóczi-uton) 2 emeletes modern bérpalota beköltözhető 2 négy-szobás parkettás komfortos lakás-sal, esetleg két részben is eladó. Ára 1 millió nyolc-száz ezer lei. Calvin (Ri-toók)-utcán modern ma-gánház nagy kerttel 150 ezer. Kálvária-utcán 250 ezer, repülőhíd mellett gyö-nyörü magánház beköltöz-hető 4 szobás lakás, egy hód szőlő és gyümölcsös 250 ezer lei, esetleg bérbe is három évre kiadó.

Weisz Gizi

közvetítő irodája, Str. Ti-pografiei (Nyomda-u.) 4.